

Nr 41

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar m. m.

I en den 20 mars 1959 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 127, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar; samt
- 2) förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av tull i vissa fall.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås att Kungl. Maj:t skall erhålla fortsatta bemyndiganden att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar ävensom av tull i vissa fall. Nu gällande bemyndiganden utlöper den 30 juni 1959. De i propositionen framlagda förslagen avser tiden till och med den 30 juni 1963.

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar

Häri genom förordnas som följer.

Konungen äger, där så provas erforderligt för att motverka skadlig effekt av dumping eller av i utlandet förekommande direkt eller indirekt subventionering, förordna om uttagande av antidumping- eller utjämningstull å vara, som införes till riket.

Då skäl därtill äro må sådant förordnande meddelas provisoriskt i avbidan på ytterligare utredning. Föranleder utredningen icke definitivt förordnande, skall det provisoriska förordnandet förklaras förfallet och i anledning därav erlagd antidumping- eller utjämningstull utan dröjsmål återbetalas.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1959 och äger giltighet till och med den 30 juni 1963.

Förordnande, som Konungen meddelat med stöd av denna förordning, skall icke gälla längre än förordningen äger giltighet.

Gäller vid denna förordnings ikraftträdande förordnande, som Konungen utfärdat med stöd av äldre bestämmelser, skall så anses som om förordnandet meddelats jämlikt denna förordning.

Förslag
till
förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av tull i vissa fall

Härigenom förordnas som följer.

Konungen äger, där särskilda skäl föreligga, förordna att vara som införes från utlandet skall beläggas med högre tull än enligt gällande tulltaxa eller om varan är tullfri med särskild tullavgift.

Förordnande som meddelats enligt första stycket skall, vid äventyr att det eljest förfaller, senast en månad därefter eller, om riksdagssession då icke pågår, inom en månad från början av nästföljande session underställas riksdagen för dess prövning av frågan, huruvida förordnandet skall bestå. Blir förordnandet icke av riksdagen godkänt, skall förordnandet eller, om det allenast godtagits i viss del, i de delar detsamma sålunda icke gillats, ej lända till efterrättelse längre än högst en månad efter det riksdagen fattat sitt beslut i ärendet.

Meddelat förordnande må, när förhållandena det medgiva, utan hinder av riksdagens godkännande av Konungen upphävas helt eller delvis.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1959 och äger giltighet till och med den 30 juni 1963.

Gäller vid denna förordnings ikraftträdande förordnande, som Konungen utfärdat med stöd av äldre bestämmelser, skall så anses som om förordnandet meddelats jämlikt denna förordning.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

Vid skilda tillfällen har under senare år fråga uppkommit om att vidtaga åtgärder mot befarade skadeverkningar för det svenska näringslivet till följd av import till onormalt låga priser. Den skadliga importen har tagit sig uttryck dels i regelrätt dumping och dels i andra former av onormal pris-konkurrens. För att motverka de ogynnsamma återverkningarna på den svenska marknaden har åtgärder tillgripits med stöd av Kungl. Maj:ts av riksdagen erhållna bemyndiganden att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar eller om åsättande av särskild tullavgift, varjämte en kvantitativ reglering av importen genomförts i vissa fall ävensom förhandlingar ägt rum med ifrågavarande främmande makter.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Bemyndigande att åsätta antidumping- och utjämningstullar, s. 4—5

Bemyndigande att åsätta särskild tullavgift, s. 5—6

Överväganden i samband med tulltaxerevisionen, s. 6—7

Departementschefen, s. 7—9

I en till bevillningsutskottet ingiven skrift har *Stockholms handelskammare* hemställt, att utskottet måtte uttala, att en eventuell tillämpning av kvantitativa restriktioner måtte ske med försiktighet och med beaktande i övrigt av vad i skrivelsen anförts.

Utskottet. För att hindra skadliga verkningar för svenskt näringsliv av import till onormalt låga priser har vid skilda tillfällen åtgärder vidtagits, antingen i form av kvantitativ begränsning av importen eller genom tulländringar, som genomförts med stöd av Kungl. Maj:ts av riksdagen erhållna bemyndiganden att förordna om uttagande av antidumping- och utjämnings-tullar eller om åsättande av särskild tullavgift. Det hittillsvarande förordnandet rörande uttagande av antidumping- och utjämnings-tullar har utformats i anslutning till GATT-avtalets bestämmelser. I fråga om rätten att åsätta särskild tullavgift gäller, att sådan avgift får bestämmas till högst tre gånger den avgift, som utgår enligt tulltaxan, eller, om varan är tullfri, till högst 25 procent av varans värde. Giltighetstiden för de nuvarande fullmakterna utlöper den 1 juli 1959.

I den förevarande propositionen hemställer Kungl. Maj:t om fortsatta bemyndiganden att förordna om uttagande av antidumping- och utjämnings-tullar samt av tull i vissa fall. Vidare föreslås i propositionen, att fullmakterna på grund av de ändrade förhållandena erhåller en mer generell utformning än tidigare. Beträffande bemyndigandet att åsätta antidumping- och utjämnings-tullar förordas att detta i fortsättningen inte skall bindas vid GATT-reglerna, när tullar av ifrågavarande slag även kan erfordras i fall, då dessa regler inte är tillämpliga. De begränsningar, som nu gäller i rätten att åsätta särskild tullavgift, har visat sig mindre ändamålsenliga och kan medföra en icke önskvärd snedvridning i tullskyddet. Därför föreslås att Kungl. Maj:t erhåller ett allmänt bemyndigande att då särskilda skäl föreligger förordna om uttagande av högre tull än enligt gällande tulltaxa samt om införande av tull, då varan i fråga är tullfri. De i propositionen framlagda förslagen förordas skola gälla för en tid av fyra år.

Förhållandena på det handelspolitiska området är för närvarande sådana, att Kungl. Maj:t enligt utskottets mening även i fortsättningen bör erhålla rätt att förordna om uttagande av antidumping- och utjämnings-tullar samt av tull i vissa fall. Erfarenheterna har även visat, att Kungl. Maj:ts befogen-

heter härutinnan bör utformas något annorlunda än hittills och i viss mån utvidgas, för att ingripandena bättre skall kunna anpassas efter varierande förhållanden och därmed få avsedd verkan. Utskottet tillstyrker därför, att Kungl. Maj:t bemyndigas att i enlighet med de i propositionen framlagda förslagen förordna om uttagande av tullar av ifrågavarande slag till och med den 30 juni 1963.

I propositionen framhålles nödvändigheten av att Kungl. Maj:t har tillräckliga befogenheter att ingripa mot skadeverkningar på svenskt näringsliv på grund av import till underpriser och att möjligheter därvid står till buds att välja den åtgärd, som i varje särskilt fall kan bedömas medföra det önskade resultatet. Därvid kan det i vissa fall vara mest ändamålsenligt att tillgripa kvantitativ importreglering, i andra fall åter kan direkta förhandlingar med det exporterande landet vara att föredraga. I en till utskottet ingiven skrift har Stockholms handelskammare i anslutning till nämnda uttalanden framhållit vikten av att de maktmedel som står till förfogande för att motverka skador på grund av import till underpriser — och då särskilt kvantitativa importrestriktioner — tillämpas med försiktighet och att åtgärderna grundas på allsidiga utredningar.

Departementschefens ovannämnda uttalande står i överensstämmelse med vad utskottet år 1957 framhöll i samband med förlängningen av det nu gällande bemyndigandet rörande uttagande av antidumping- och utjämnings-tullar. Utskottet är alltjämt av den uppfattningen att, i den mån det anses påkallat att ingripa mot underpriskonkurrens från utlandet, det är angeläget att kunna välja den åtgärd som med hänsyn till omständigheterna är mest ändamålsenlig. Tillämpning av kvantitativ importreglering kan sålunda emellanåt både ur handelspolitisk och ur administrativ synpunkt vara att föredraga framför åtgärder på tullområdet. I andra fall åter kan det vara lämpligt att tillgripa en antidumping- eller utjämningsstull eller att genomföra höjning av det ordinära tullskyddet. Även förhandlingsvägen bör kunna anlitas. Utskottet vill i anslutning till de uttalanden som gjorts av Stockholms handelskammare endast framhålla, att ingripande mot en viss såsom skadlig ansedd import självfallet bör föregås av så noggranna utredningar som omständigheterna medger. Det ligger också i sakens natur att valet av åtgärd måste ske med beaktande bl. a. av såväl de handelspolitiska förhållandena som berörda svenska konsument- och handelsintressen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 127 antaga de vid propositionen fogade förslagen till

1) förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstullar; samt

2) förordning angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av tull i vissa fall.

Stockholm den 28 april 1959

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Hagberg, Eriksson, Spetz, Jansson, Gustaf Elofsson*, fröken Ranmark, herrar Bengtson, Wårnberg, Helleblad* och Kronstrand*; samt

från andra kammaren: herrar Ericsson i Kinna, Brandt i Aspabruk, Nilsson i Svalöv, Kollberg, Allard, Vigelsbo, Christenson i Malmö, Asp, Darlin* och Kristenson i Göteborg.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Särskilt yttrande

av herr Kollberg:

I föreliggande proposition nr 127 yttrar departementschefen att »införandet av kvantitativa importrestriktioner faller inom ramen för Kungl. Maj:ts allmänna befogenheter och kan sålunda ske utan särskilt bemyndigande».

Då dylika importrestriktioner om vilka här är fråga är av protektionistisk natur, vill jag erinra om vissa tidigare uttalanden om Kungl. Maj:ts befogenhet i förevarande avseende. I proposition nr 20 till 1954 års riksdag med förslag till förfogandelag m. m. (s. 43) anförde sålunda dåvarande handelsministern statsrådet John Ericsson att en fast praxis utbildat sig i fråga om tillämpning av import- och exportregleringar av innebörd att Kungl. Maj:t ägde reglera utrikeshandeln med stöd av sin ekonomiska lagstiftningsmakt »såvida det icke är fråga om en importreglering med protektionistiskt syfte, då riksdagens medverkan i vanlig ordning fordras». Andra lagutskottet yttrade i sitt utlåtande över nämnda proposition, nr 19, s. 39, att den i diskussionen framförda meningen att Kungl. Maj:t icke ägde rätt att utan riksdagens medverkan genomföra regleringar på utrikeshandels område *otvivelaktigt är riktig, såvitt angår importregleringar med protektionistiskt syfte*.

Emellertid delar jag bevillningsutskottets mening att tillämpning av kvantitativ importreglering i vissa fall ur både handelspolitisk och administrativ synpunkt kan vara att föredraga framför åtgärder på tullområdet. Då utskottets ställningstagande kan anses innefatta ett bemyndigande för Kungl. Maj:t

att under tiden till och med den 30 juni 1963 i här ifrågavarande fall tillämpa importreglering, anser jag mig icke ha anledning att på annat sätt än som nu skett ge uttryck för min uppfattning om den rättsliga grunden för Kungl. Maj:ts befogenhet.

Ehuru det torde ligga i sakens natur att Kungl. Maj:t icke utan särskilda skäl tillgriper kvantitativa importregleringar i stället för att med stöd av det i propositionen begärda bemyndigandet förordna om uttagande av anti-dumping- och utjämningstullar, vill jag i fråga om användningen av importregleringar likväl understryka vikten av att sådana tillämpas med stor försiktighet.